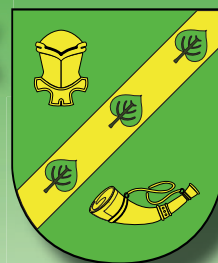


✓ **OBECNÍ ČTVRTLETNÍK** **ŘITKA**



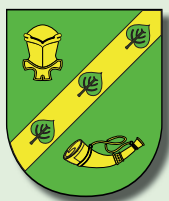
ZÁŘÍ
2022
Ročník VI.

**BUDEME STAVĚT
NOVOU MATEŘINKU!**
říká paní ředitelka
Kateřina Dvořáková



Když spolupracovník obecního úřadu Martin Haushalter prostřednictvím naší redakce oslovil stávající zastupitele, obdrželi jsme tyto odpovědi na čtyři pro všechny shodné otázky. Tady jsou:

- 1 Co pro vás bylo nejtěžší po vašem zvolení před čtyřmi roky?
- 2 Co považujete za svůj dosavadní největší úspěch v roli zastupitele?
- 3 Jak se podle vás změnila Řitka za poslední 4 roky?
- 4 Co podle vás bude pro obec největší výzvou pro další volební období?



Marie Lébllová, místostarostka

1 Pro mě to vlastně ani nebylo tak těžké, protože jsem v zastupitelstvu již třetí volební období. Řekla bych, že nejtěžší bylo to druhé, kdy začaly problémy s některými zastupiteli ohledně provozovatele vodárenské infrastruktury. A vlastně ten problém trvá pořád, jenže ne se zastupiteli, ale s bývalým provozovatelem. Avšak tímto nic nezlehčuji, protože je stále nutné se učit novým věcem, kterých pochopitelně značně přibývá.

2 Je toho asi víc, ale nejvíc si cením, že snad zdárně vyřešíme stavbu nové SVAZKOVÉ ŠKOLY v Mníšku pod Brdy. V roce 2021 jsme se s panem starostou zúčastnili první schůzky o založení spolku. Tím chci konstatovat, že vše je velmi zdoluhavé, ale věřím, že dojde k realizaci, pokud vše nezkomplikují podzimní volby do zastupitelstev.

3 Nevím, jestli se doslovně změnila. Co se týče investic, jsem ráda, že se konečně podařila opravit kaplička, upravila se návěs i s novým pomníčkem (oboje vlastně za přispění říteckých občanů). Někteří občané Řitky si toho ani nevšimnou, ale více je těch, kteří chválí. To jsem pak ráda, že práci, kterou děláme, neděláme zbytečně. Poslední roky byly značně ovlivněny covidem. Podařilo se nám mezi covidovými nařízeními uspořádat DĚTSKÝ KARNEVAL a pro dospělé 1. APRÍLOVÝ PLES. Obě akce byly velmi povedené a podle ohlasů lidí i děti se moc líbily.

4 Jak jsem již zmínila, tak určitě velká výzva je výstavba svazkové školy. Dále jsme zadali zpracování studie pro stavbu nové mateřské školky. Máme v plánu vybudovat kanalizační a vodovodní přípojky v celé ulici Řevnická a je již hotový projekt na vybudování chodníku, který se týká propojení pro pěší ze Štěpnice do středu obce.

Ivo Leitner

1 Objektivnost rozhodování o řešení při náhlých potížích obce, jako bylo okamžité uzavření mostu přes dálnici a také covidová opatření, která omezila život v obci a její obyvatele. Bylo to neuvěřitelné množství telefonátů. Tam jsem si uvědomil svou roli a míru zodpovědnosti.

2 Myslím, že být nedílnou součástí týmu, který dokáže zlepšit prostředí spoluobčanům. Práce je vidět všude kolem nás – chodníky, LED lampy, zastávky, silnice, posekaná a uklizená obecní prostranství...

3 Především se navýšil počet obyvatel a také staveb, do kterých se noví spoluobčané přistěhovali z různých míst. K tomu bylo potřeba vybudovat rozšířenou infrastrukturu. Obec se snaží udržet standardy bydlení, na které tito obyvatelé byli zvyklí, a tím si polepšili i místní obyvatelé. Protože např. boxy na zásilky apod., mají opravdu jen větší města. Bylo zajištěno připojení na vodovodní přívaděč a tím pomínuly potíže s nedostatkem a kvalitou vody, která obec trápila mnoho let.

Také se zvýšila kapacita školky a vytvořila se malotřídka. Je to sice minimum pomoci, ale snaha je dále v tomto trendu pokračovat.

4 Škola a školka – jak už jsem zmínil, určitě se bude řešit další navýšování kapacity školky a plánované budování malotříd tak, aby se maximálně pokryly potřeby „NAŠICH“ (pouze říteckých) obyvatel.

Bezpečnost – rád bych snížil rychlost na místních komunikacích, a to aktivním měřením a následným výběrem pokut za nedodržování pravidel silničního provozu, vybudováním retardérů u vjezdů do obydlených částí a dodržování zákazů předjíždění apod.

Více aktivit, a to nejen sportovních. I naši starší spoluobčané mají zájem se scházet – takže více plesů, více přátelských posezení a častějších pobytů v okolních lesích, pochodů typu Píčin – Řitka. Také rozšiřování volnočasové aktivity (rybářství, příměstské tábory atd.), aby naše děti žily podobně jako kdysi my.

● Pokračování ankety v na straně 26

TŘIKRÁT NA STARTOVNÍ ČÁŘE

Mám-li shrnout svoji účast v uplynulých třech zastupitelstvech naší vsi, v níž jsem působil ve funkci starosty, za ta uplynulá volební období se uskutečnila řada věcí. Když jsme začínali, Řitka měla něco mezi 700 až 800 obyvatel, zatímco dnes jsme na třinácti stech víceméně stabilně přihlášených lidí, což je bezmála stoprocentní nárůst. Samozřejmě, že takové navýšení s sebou přináší nikdy nekončící řadu povinností a problémů.

Mgr. Kamil ABBID

Zaznamenal: Zdeněk LEBL

Foto: Z. L. a archiv OÚ Řitka

Jak jsme už opakovaně v obecním zpravodaji psali, Řitka svojí rozlohou ani omezenou infrastrukturou a možností dalšího rozvoje není zrovna ideální pro kontinuální růst.

Bohužel v 90. letech minulého století došlo k tomu, že v rámci tehdejších územních plánů se schválila masivní výstavba, neboť blízkost hlavního města a venkovské atraktivita, nadto bezprostředně v okolí brdských lesů, z naší vesnice učinila retailové – obchodní území. Znamená to, že všechna zastupitelstva minulá, současná i budoucí se potýkala a budou potýkat s jedním a týmž problémem, a to je infrastruktura, tedy veřejná prostranství, pozemky, stavby, zařízení... A to proto, že původně malá ves je taky limitovaná malým katastrem, ale hlavně tím, že obec jako taková nemá ve svém vlastnictví žádné vhodné pozemky.

Pro ty, kteří se ještě neseznámili se stavem věci – katastrální území Řitky končí posledním domem na Líšnické ulici, takže zastávky autobusu na dálnici leží už v líšnickém katastru, zatímco jedna ze zastávek, Řitka-Bučina, je na mníšeckém území, neboť silnice, která se dotýká zastávek obou směrů busu, zasahuje katastr Mníšku pod Brdy. Komunikace odbočující na dálnici D 4 je rovněž z poloviny mníšecká. I to při manipulaci v tomto území způsobuje řadu administrativních potíží.

Takže když se staví nový objekt, například škola – a to je vysoce aktuální počín – všechno musí mít své parametry: potřebnou plochu, limitovanou hlukovou zátěž, která odpovídá hygienickým omezením a soubor dalších a dalších předpisů. Z tohoto hlediska se v obci pořád takřkajíc z jednoho kotle vaří z vody sekerková polívka...



Asfalt na Pražské ulici

SILNICE, CESTY, MÍSTNÍ DOPRAVA...

Proto jsme se už v prvním volebním období rozhodli začít tam, kde to bylo nejpalčivější – a to byly komunikace.

Když jsem se před šestnácti lety na Řitku nastěhoval, jít do práce bylo pro mě malé dobrodružství, protože když přišlo, byl jsem zablácený až ke kolenům. A což teprve mladé maminky, které se s kočárky brodily blátem a naléhaly na obecní úřad...

Coby nový starosta jsem se tedy spolu se zastupiteli pustil do budování chodníků a místních silnic a silniček. Jistěže to nešlo najednou, vždyť Řitka nedisponuje žádnými významnými finančními prostředky, takže se budovalo částečně z dotací, částečně z vlastních peněz.

Nejprve se zrekonstruovaly chodníky v ulici Na Návsi, opravila se Líšnická ulice včetně chodníků, následovaly ulice K Ladům i chodník přes Lada, kde bývala vyšlapa-





Pražská v plném nasazení...

ná blátivá pěšina, Zahradní... Největší projekt představovala Pražská ulice, v úseku křižovatka Veselka až odbočka na Lišnickou. Pamětníkům nemusím vysvětlovat, že tam chodníky nikde nebyly a díky tomu, že někdejší strakonická silnice se za dlouhá léta několikrát asfaltovala, aniž by se starý povrch odstranil, dostala se vozovka poměrně vysoko nad chodník. To znamenalo, že se vše muselo odbagrovat až „na kufr“, což je slangový výraz pro odebrání svrchního materiálu až na základ – „na dno“. Pak se musel navézt štěrk, připravit lože vozovky a vše ostatní. (Na vysvětlenou: většina komunikací v obcích žádný kufr nemá.)



Chodník podél Lad



Pražská uprostřed procesu rekonstrukce

Ulice Zahradní byla vyložena katastrofa a pak už to šlo – U Sokolovny, Nad Rybníkem, Sokolská..., poslední pak Řevnická ulice.

Podíváme-li se na silniční průtahy nejbližších vesnic v okolí, jako je Lišnice nebo Klíneček, u nás se po velkých bojích a peticích podařilo přesvědčit „kraj“, aby byla uskutečněna oprava průtahu obce (Všenorská ulice). Málokdo si dovede představit, jak náročná to byla přesvědčovací operace, takže si můžeme pográtulovat, že se nám to takhle podařilo. Covidová pandemie bohužel způsobila, že náš plán vybudovat chodník až na Štěpnici, je zatím ve stadiu – sice hotového – ale projektu.



Silnice kolem Sokolovny

VESNICE NEMŮŽE BÝT „UZAVŘENÁ“

Když se podíváme na mapu, vidíme, Řitka je natažená jako nudle podél dálnice D 4 a je jasné, jak je důležitá průchodnost v diagonálním, úhlopříčném směru tak, aby bylo možné dojít z návsi do Štěpnice, ze Štěpnice na Bučinu a tak dále.

Jenomže se ukázalo, že některé směry jsou přerušeny, nejméně díky tzv. S-klubu nad ulicemi Zahradní a Sportovní, protože má obrovitý neprůchodný pozemek. Z toho důvodu se opravovala silnice v Zahradní



Práce kolem rybníka a zámku

ulici nejen pro auta, ale hlavně pro pěší. Ze stejného „těsta“ je i ulice K Ladům. Jsme rádi, že se podařilo dohodnout s developery, kteří stavěli čtyři dvojdomky v ulici Pod Pražskou, v blízkosti Občerstvení U koziček, že oproti původnímu záměru, že pozemek bude uzavřen, ulice zůstala průchozí prostřednictvím pár schůdků. Navíc je tam plánována výstavba zpevněné plochy, aby mohly jezdit maminky s kočárky, zatímco osvětlení už je.

Protože pozemek byl ve vlastnictví pánů Pospíšila a Jaroševského, proběhlo jednání o výměně pozemků a příprava realizace záměru spěje ke konci.



Tohle všechno je korespondence, kterou jsme vedli s ŘSD, hygienou, ministerstvem dopravy na téma Protihluková stěna na Řitce)

NOVÝ MOST – PRO NÁS ŘIDIČE SPÁSA!

Vzpomeňme například řitecký most, který byl v katastrofálním stavu. Když jsem byl čerstvý a naivní starosta, přesvědčený, že ho někdo vyslechne, častokrát jsem zjistil, jak se mýlím. Nicméně jsem na KSÚS narazil na naslouchající uši a ty mně daly za pravdu a byl zahrnut do seznamu havarijních mostních objektů!

Jenže roky běžely – jednou se změnil projekt, protože po pádu pražské lávky se změnila kritéria, podruhé přišlo něco jiného... Avšak v okamžiku, kdy byl most ze dne na den uzavřen, neboť z něj odpadaly kusy betonu na rychlostní komunikaci, v tu chvíli byl hotový projekt, stavební



Líšnická ulice

Chodník u pošty



... a navrch nejsložitější Pražská



Líšnická v novém



Promenáda kolem rybníka



Asfalt na Višňovce



Zchátralý most...

povolení a běželo výběrové řízení na výstavbu. Takže když se v létě most nečekaně zavřel a už v září se začal stavět nový, nebylo to proto, že byl někdo tak hodný a dobrovolně nám vyšel vstříc. Zákonné lhůty jsou daleko delší. Proč o tom mluvím – protože všechny administrativní náležitosti už byly připravené. Tady si přihřívám svoji polívčičku, že jsme složitý proces nenechali jít nějakým samospádem, ale chodili na potřebná místa, e-mailovali, připomínali



... už má budoucího náhradníka



Slavnostní otevření nového mostu

se. Mnoho jednání vůbec nebylo samozřejmých, včetně leštění klik, doprošování se atd.

Všechno to vynahrazuje osvobozující pocit při projíždění po novém mostě.

Na vyřešené potíže s mostem navazuje vybudování kruhových objezdů, které se konečně hnulo a teď stojí jen na výměně pozemků, která je již v procesu. I my jakožto obec dáváme vyjádření, neboť na křižovatce u restaurace Veselka máme kus pozemku. Oba „kruháky“ – z jedné i druhé strany mostu by měly být s největší pravděpodobností hotové už příští rok.

A protihlukové stěny? To je evergreen, který se táhne po celou dobu mého starostování.

Zdálo se, že výsledkem bude velká nula, ale nakonec došlo k jistému posunu, a to potom, co se rychlostní komunikace R 4 přeměnila na statut dálnice D 4. Znamená to, že výstavba protihlukové zdi bude probíhat na jaře příštího roku, přibližně v úseku ulice Líšnická – most, což je přibližně 300 metrů. Další úseky jsou teprve ve stádiu příprav a plánování k realizaci je zatím stále dost daleko.

DLOUHÁ CESTA VODY

Když už jsme hovořili o tom, co bylo ve vsi vedle komunikací zapotřebí, musím na prvním místě zmínit klíčový problém: VODU!

Kdo ve vsi nebo jejím okolí bydlí déle, ví dobře, že celé okolí Brd má právě s vodou potíže. Musela se z hloubek čerpat pomocí vrtů, ale mnozí ví, že podloží je geologicky více než „pestré“. Protože se na Příbramsku i v nedalekém Mníšku pod Brdy těžily rozličné kovy, v Mníšku ještě v 60. letech minulého století železná ruda, rezidua těchto kovů obsahují i tyto vrty. S nadsázkou se dá říct, že jsme tu ve vodě měli obsaženou málem celou Mendělejevovu



Tady bude stát rozšířená ČOVka

periodickou soustavu prvků... A to dokonce včetně niklu. Za poměrně vysokých finančních nákladů jsme museli nechat tento chemický prvek z vody odstraňovat.

Vody obecně nebylo dost – a ještě nepříliš dobré kvality. Mám-li to shrnout: od začátku našeho prvního volebního

období se dělalo všechno proto, aby se zajistilo zásobování vodou.

Rád bych při této příležitosti připomněl, že tady patří díky mému předchůdci, někdejšímu starostovi Pavlovi Zemanovi, který Řitku včlenil do spolku, který měl v plánu dostavbu vodovodního přivaděče z Baní přes Jíloviště, Všenory, Černolice, který navazuje na pražský systém vodovodů, zásobovaných vodou z vodní nádrže Želivka.

Sice jsme se stali druhým největším peněžním podílníkem po Mníšku, nicméně ne s jeho finanční solventností, ale zatli jsme zuby, zaúvěrovali se a dotáhli to do konce. Náklady na výstavbu byly poměrně vysoké – přičemž značnou část pokryla dotace ze Státního fondu životního prostředí – v řádu stovek milionů korun. Je dobré si po letech představit, že od šplouchání se v la-voru ze studniční vody ke sprše jsme urazili dlouhou a ná-ročnou cestu, abychom zajistili dostatek kvalitní vody. Je přirozené, že za tekutinu dodanou až do domu platíme víc, ale – tak jako vše – to je realita dneška.

„ČOVKA“ ANEB „BOLEST“ POMINULA

Přirozeně, že ruku v ruce s vodou čistou, pitnou, jde i voda použitá, kterou pouštíme do kanalizace.

Takzvanou ČOVku (čistírnu odpadních vod) jsme tu měli, jenže byla v provozu se zdviženým prstem výjimky...

Nákladná výstavba Čistírny odpadních vod



Osobně jsem až v průběhu svých funkčních období zjistil, že výjimka k provozování ČOV je pouze na jeden rok. Ta se každoročně při velkém jednání, jehož se zúčastnili správci toků jako Povodí Vltavy, Lesy ČR, Česká inspekce životního prostředí, vodoprávní úřad..., vyhodnocuje, zda nám výjimku znovu udělí, jak se nakonec vždycky stalo. Jenže se situace dostala do kritického stadia, kdy jsme měli zákaz připojovat nové občany, až jsme dostali nůž na krk, že už nám další provozování neprodlouží.



Nezbylo nám nic jiného než oprášit projekt, který na úřadě ležel už léta a na který naštěstí bylo vydáno stavební povolení, třebaže bylo vydáno v době, kdy neexistovala výstavba bytových domů na Štěpnici, takže se provedla spousta úprav. Nakonec jsme akci za několik desítek milionů korun realizovali – částečně z dotace a částečně na základě úvěru.

Čistírna odpadních vod výborně slouží, zamýšleli jsme, že by si ji zájemci mohli prohlédnout na dnu otevřených

dveři, ale bohužel v době covidu se to stejně jako mnoho dalších věcí muselo odložit, V souvislosti s poskytnutím dotace jsme museli vypsát koncesní řízení, neboť bývalý provozovatel novým požadavkům, jež stanovil fond, nevyhovoval. My jsme pouze akceptovali nový stav věcí a poslední rok řešili to, co nelze popsat jinak, než třemi tečkami... Šlo především o to, aby obec **dotaci** nemusela vracet, ale nakonec jsme celý kolotoč za vydatného přispění dotčených orgánů a slušných lidí dotáhli do stadia, že ji **opravdu vracet nemusíme!** A to navzdory „brikulím“ a nezastíraným klackům pod nohy, které nám někteří místní vehementně házeli pod nohy...

NESVÍTÍME PÁNUBOHU DO OKEN

Když byla před lety vlastníkem slovenských elektráren italská společnost Enel, jako první v ČR jsme využili jejich pilotní projekt LED osvětlení (světelné diody), takzvané *ledky*, které jsou velmi úsporné. Poruchovost je mizivá, kromě toho je všechno dosud v záruce.



Pořízením ledkového osvětlení jsme předběhli dobu – na území vsi nevzniká světelný smog a je možné i na násvi pohlédnout večer na nebe, abychom uviděli hvězdy! Když přijíždíte do vesnice autem, nespátříte obtěžující záři.

KONEC DIVOKÉ VÝSTAVBĚ

Jak jsem už předeslal – obec Řitka má „přestavěno“ vinou schválené výstavby z devadesátých let na velkých plochách. Po celých posledních dvanáct let, tzn. třech volebních obdobích, jsme se bránili divoké developerské výstavbě legálními způsoby, ale o tom se obšírně zabývá následující text z pera Petara Veruoviče ze společnosti UNI-PRAG, a. s., který pojednává zejména o blížícím se přijetí nového územního plánu.

Musím zdůraznit, že obec Řitka velice uvážlivě a opatrně jednala tak, aby na jejím území neprobíhalo nespoutané stavění pro stavění, takže se hrozící přestavěnost podařilo přibrzdit. I když to vždycky nebylo právě jednoduché, vedle řady zainteresovaných spolupracujících subjektů si dovolím v této věci do určité míry připsat i své osobní „plus“.

Dost často jsem se setkával s poznámkou, že ve vsi se nic neděje...

Jestliže mám vyjádřit svůj bezprostřední názor, jsem přesvědčen o tom, že obec by neměla být filiálkou pražského Tyršova domu, natož Televariety, ale lidem, kteří tu žijí, by měl být ponechán prostor k tomu, aby se sami bavili dle vlastních nápadů, vlastního uvážení, podle vlastní „chuti“.

Starostka Pičína s říteckým starostou vytýčují trasu pochodu



Není pochyb o tom, že rozličné akce dokážeme oficiálně organizovat, o čemž svědčí dnes už tradiční pochod Pičín – Řitka, jehož existenci jsme vyhlásili v minulém funkčním období a který každoročně přiláká stovky nadšených účastníků, bez nadsázky z celé republiky, takže se naše obec profiluje a zvětňuje v desítkách periodik včetně deníků. Nejen pořadatelé jsou dnes pyšní na to, že se náš pochod zařadil na absolutní špičku oblíbenosti tohoto sportovně-spoločenského klání!



Logo pochodu

Úspěch a radost, které sklízíme, nespady z nebe, naopak pracovali jsme na nich dlouho. Nejprve jsme vyhlásili okružní pochůdky kolem Řitky a tím jsme si „ošmatali“ naše možnosti a získali praxi, kterak to bude fungovat. Když jsme zjistili, že to zvládáme, nabídli jsme naše „know-how“ paní starostce Pičína RNDr. Lence Kupkové, jestli se s námi nechce podílet na lehce rozpustilém názvu pochodu, ale zejména na jeho provozování.

Nemáme nejmenší ambice dělat z toho masovou monstrakci typu „Prčic“, proto „vejšlap“ ani „bicyklování“ nijak zvlášť nepropagujeme, vždyť chceme zachovat pohodové putování Brdy, stezkami i romantickými zákoutími. Ale ti skalní příznivci se na pičínský start dostaví pokaždé.

Jelikož jsme vlivem nepřejícího covidu museli jeden rok vynechat, letošní 4. ročník, spolu s přidruženým městem Dobříš a obcí Kytín, přesvědčil všechny, že Pičín – Řitka je nefalšovaný svátek pohybu a starých i nových přátelství.

Pochod? A co na to Pičínští prostřednictvím p. starostky RNDr. Lenky Kupkové?

Dávno, dávno před rozpustilým textem YO YO Bandu napadalo řadu lidí, kteří se „šmrncí“ kolem podbrdských vsí s líbeznými názvy Pičín a Řitka, že by se – tak jako legendární Prčice – mohly dostat do povědomí takzva-

ných dálkoplazů. Kdy napadlo vás, že se docela „šikne“ udělat z nápadu pochod, běh, bicyklovou trasu?

Byl to nápad pana Kamila Abbida, starosty Řitky, který mě před prvním ročníkem kontaktoval a vše jsme velmi rychle domluvili. Jeho nápad mě oslovil a měl i podporu zastupitelstva. Vzápětí jsme si ověřili, že akce vzbudila i zájem občanů Pičína i Řitky a také zájemců o účast. U prvních ročníků jsem měla trochu strach, aby nápor nebyl příliš velký a abychom vše organizačně zvládli. S každým dalším ročníkem získáváme další zkušenosti, které uplatňujeme v příštích ročnících. Postupně se také přidávali další obce na trase a město Dobříš. Ale musím ještě jednou vyzvednout, že hlavní tahoun a iniciátor je starosta Řitky, který pochodem pokaždé žije a je hlavně jeho zásluhou, že vše organizačně klapne. Pro mě je radost s ním spolupracovat.

Při pohledu na bezmála nedozírnou řadu vašich zapisovatelek účastníků na pičínském startu jsme už počtvrté – tolik významných ročníků máme za sebou – zaznamenali, jaký sehraný mančaft máte, paní starostko pod palcem. Po vzoru Jáchyme, hod' ho do stroje by se klidánko dalo říct: Zřejmě dobře oddíl...

Oceňuji každoroční podíl dobrovolníků z Pičína, z větší části členek místního Českého Červeného kříže, ale i dalších nadšenců při vyznačování trasy, registraci, organizaci a následném úklidu trati. Myslí, že jim, stejně jako mně, přináší pomoc při organizaci akce radost a cítí i pýchu, že se Pičín na den pochodu stane tak významným a důležitým místem.

Jste rodačkou z kraje hvozdů „posetých“ houbami i přešrlí romantických dějin, které tudy kráčely? Vždyť je nač být hrdý: vlastní jméno Brdy je písemně doloženo už roku 1275 v latinském názvu Českého království.

Na Pičín jsem hrdá, i když nejsem rodačkou, jsem takzvaná naplavenina. Ale za 23 let, kdy tu žiji, mi přirostl k srdci stejně jako lidé, kteří tu žijí.

Jasně, že vedle nesporného významu poznávat, kochat se jako pan doktor ve Vesničce mě střediskové, sejít se prostě jen tak s „lidma“, má tenhle podnik Pičín – Řitka i nezapíraný náboj sportovní, anticovidový, prostě „hejbací“. Věřím, že souhlasíte...

To určitě, letos jsem z účastníků cítila opravdovou radost z toho, že se akce mohla konat. Pozoruji, že už má pochod skalní fanoušky. Scházejí se tu lidé, kteří mají rádi dálkové pochody, a hlavně kteří se umějí chovat v přírodě a mají k ní respekt. Nádherná krajina Brd, výhledy, květnaté louky, bučiny, to vše je velmi inspirativní pro všechny, kdo se v tomto prostředí po turistických trasách pochodu pohybuje. Já sama se pokaždé účastním vyznačování pochodu, a i když se do některých míst dostanu i jindy během roku, pokaždé mě krása přírody, kterou pochod vede, ohromí a znovu si fotím známá nádherná místa.



V cíli na řítecké návsi bývá rušno a veselo. Nejvíc se radují ti, kteří přišli nebo přiběhli PRVNÍ!

Jsem také pokaždé při registraci v Pičíně, je zajímavé vyslechnout příběhy účastníků, kteří vyprávějí, jak se o pochodu dozvěděli a proč se pochodu účastní. Líbí se mi i přátelská atmosféra mezi účastníky, která je cítit jak při registraci, tak i v průběhu pochodu na trase.

Tak ještě – co vy osobně byste (si) přála příštím pěšákům, kolařům i těm, co se spoléhají na rychlé běhy, aby si domů odnesli z tohoto svátku pohybu do svého všestranného zážitkového portfolia?

Aby nám vydrželo vše dobré, co pochod přinesl, aby přišla další pokračování, aby pokračovala příkladná spolupráce obcí při organizaci pochodu, aby se nevytratil přátelský duch mezi účastníky a respekt k přírodě. Aby nám pochod přinášel radost.

(zle)



Kompletní rekultivace kolem rybníka



V LESKU STŘÍBRNÉHO PLÁTNA A K TOMU TANCOVAČKA

Pokračuje i prázdninové promítání s názvem Řítecké filmové léto, které začínalo Kinematografem bratří Čadíků, a to je jistě příjemné letní zpestření.



Roky jsme uvažovali o návratu tradičního vesnického tancování – želbohu nám netradiční covid zhatil plány, takže k obecnímu plesu došlo až v letošním dubnu. Na základě ohlasu těch, kteří se proháněli po parketu, rád konstatuji, že se velice podařil, o čemž svědčila více než hojná účast tancechtivých Řítečanů.

Podporujeme každou nekomerční aktivitu – obec na svém pozemku vybudovala multifunkční hřiště, které slouží téměř deset let, na něž částečně přispěla nadace ČEZu v projektu Oranžová hřiště. Bohatě využívané hřiště je přístupné všem a k němu je „přifařené“ rovněž dětské hřiště. Opakovaně jsem v našem periodiku ujišťoval, že všechny herní prvky podléhají pravidelným kontrolám, což je naprostá nezbytnost a povinnost provozovatele.

Pohříchu – stejně jako všude jinde – i u nás se najdou vandaloové, kteří zařízení neustále ničí.

Taneční rej u Filípků



A teď něco, co také zadržela pandemie a co zbyde na vedení obce vzešlé z voleb: měli jsme připraveno vybudovat „kolové“ i koloběžkového hřiště – pumptrack, jak jej někteří znají například z Líšnice, ale i zařízení městského stylu, při němž děti a omladina skáčou koloběžkami přes překážky... Protože máme vytipovanou lokalitu, měli jsme tu i takzvanou „ikonu“ Michala Marošiho (zájemci si ho

můžou „vygooglit“), který mj. tenhle sport v Česku zpropagoval a pomáhal by nám, pokud se do toho pustíme. Lákavá akce, na níž se velice rádi účastníme – pokud možno i osobně – jsou Dětské rybářské závody a ty mají velký ohlas u nás i v okolí. Však část rybníka je v obecním vlastnictví a s místním spolkem rybářů máme příkladnou spolupráci.

Jsmo rádi, že se na Řitce podařilo zachovat obchod s potravinami potom, co majitelka budovy „spadla“ do insolvence a budova i s obchodem skončila v dražbě.

Díky tomu, že jsme byli značně aktivní ve věci uchování pošty ve vsi a nepřistoupili jsme na žádný nabízený experiment – už proto, že Řitka má před sebou zamýšlený rozvoj a neexistence pošty by byla velkým handicapem – zůstává funkční. Generální ředitelství pošty nakonec uznalo náš argument.

„BALÍČKY“ NÁVES NENIČÍ

Všichni víme, že onen nešťastný covid leccos zpomalil a znemožnil, nicméně urychlil potřebu objednávek různého zboží, a tak jsme spolu s majiteli vybudovali výdejní box Zásilkovny i box společnosti PPL.

Zájem je obrovský a boxy jsou vyložené plné, takže třeba Zásilkovna už navrhuje rozšířit svůj box a umístit ho na jiné místo v obci.

Našlo se pár lidí, kteří nám vyčítali, že jsme těmito boxy „zničili krásnou náves“, nicméně nejsem jediný, kdo si myslí, že je to ideální místo uprostřed vsi, kam se dá odkudkoliv dojet, dá se tu pohodlně zaparkovat nebo přijet autobusem, nadto vedle samotné pošty je to klasická oblužná zóna.

SPOLEK RYBÁŘŮ ŘITKA
za přispění Obecního úřadu Řitka
pořádá tradiční

DĚTSKÉ RYBÁŘSKÉ ZÁVODY
v sobotu 10. 9. 2022

na rybníku u sokolovny

pro děti do 15 let (narození 2007 a mladší).

ZÁPIS ÚČASTNÍKŮ V 8:00 HODIN,

ZÁVODY 8:30-11:00 HODIN.

**V 11:15 HODIN VYHLÁŠENÍ
VÝSLEDKŮ A OCENĚNÍ VÍTĚZŮ.**

OBČERSTVENÍ V SOKOLOVNĚ

dětem poskytuje hostinský Martin Klikorka.

STARTOVNÉ ZDARMA

CENY PRO VŠECHNY ÚČASTNÍKY

Účastníci mohou rybařit i po skončení závodů do 20 hodin.



„No co - chytám...“



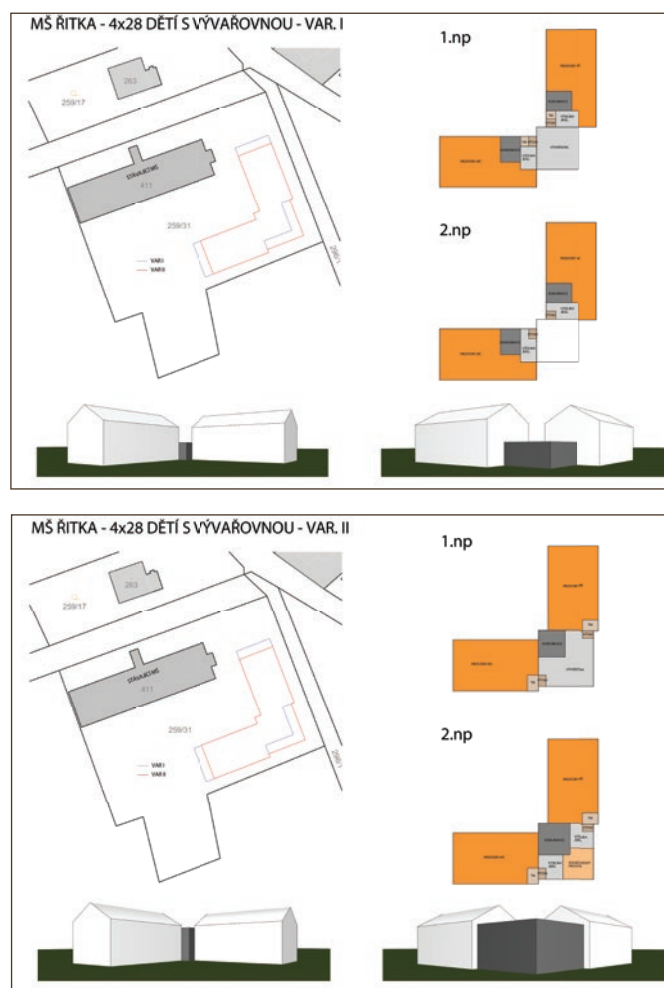
POSTAVÍME NOVOU MATEŘINKU!

Zvláštní pozornost si zasluhuje školní problematika – v České republice neuralgický bod. Už jsem se zmínil o tom, že Řitka nemá pozemky, aby i přes zvyšující se množství dětí mohla stavět školu.

Proto vstoupila do spolku obcí, který bude stavět takzvanou spolkovou školu v Mníšku pod Brdy, o níž jsme už psali. Máme v ní zajištěných přes stovku míst, a to je dostatečný počet na současné množství obyvatel. Ale vůbec to není zadarmo – je nutné počítat s nesmlouvavým faktem, který počítá s nákladem 1 000 000 korun na jedno dítě, čili škola pro 500 dětí bude stát cca půl miliardy korun. Přirozeně, že pomůže nutná dotace, ovšem i my budeme muset přispět značnou částkou z obecního rozpočtu! Nejde jen o výstavbu, i o vybavení a veškerou infrastrukturu.

Do mateřské školy jsme v minulosti „nacpali“ taky spoustu peněz – do střechy, zařízení kuchyně, podlah, vytápění... Ta budova je zkrátka stará a nevyhovující, sloužila coby ubytovna pro dělníky na dálnici, když se stavěla a obec jí v 90. letech převzala do užívání. Trochu se sice upravila, ale bezrukému vykládej o pravopisu...

Teď už se nevyplatí do školky něco investovat – nedá se zvýšit její kapacita. Tudíž jsme nechali vypracovat studii na novou mateřinku a projednali věc s novou paní ředitelkou. Volba z mnoha důvodů padla na variantu montované budovy, abychom neomezili provoz současné škol-



Koncept nové školky - varianta s vývařovnou



Dětské hřiště bývá pravidelně využíváno

Stávající mateřská škola už nevyhovuje podmínkám



ky. Výstavba tedy bude probíhat s jistým diskomfortem, a protože budova nebude podsklepená, postaví se pouze betonová deska a na konci školního roku (možná o 14 dní

zkráceném), se přistoupí k vlastní montáži, aby se stihla do začátku nového.

Nová školka by svým umístěním měla vyhovovat i využití slunečního svitu a taky proto, aby se maximalizovala možnost využití pěkného pozemku. Rovněž se musí vyřešit bezpečný příjezd a odjezd rodičů vozících dítě do MŠ.

Třebaže najmě u mladé generace není právě četba knih na prvním místě, nadále provozujeme obecní knihovnu, kterou aspoň ti starší poměrně zhusta navštěvují.

Chtěl bych touto cestou poděkovat zastupiteli Mílovi Matouškoví, který se o ni stará a za symbolický peníz knihovně věnuje svůj čas.



AUTOBUSY – PALEC NAHORU I DOLŮ...

JAK TO MYSLÍM?

Dopravní obslužnost obce je jedno z důležitých témat, kterému jsme se intenzivně věnovali po dobu všech funkčních období. Bohužel systém ROPID (Regionální organizátor pražské integrované dopravy) a IDSK (Integrovaná doprava Středočeského kraje) je nastaven tak, že obce si mnoho diktovat nemohou.

Nicméně i tak se podařilo v minulosti **dostat na zastávku Bučina i HL. silnice rychlíkový spoj linky 320**. Museli jsme tehdy vystoupit i ze svazku obcí, protože v jeho rámci jsme svůj požadavek nemohli prosadit a realizovat. Náš požadavek však byl a stále je na zavedení plnohodnotné linky č. 317 tak, aby obsluhovala i zastávku na Bučině. Zatím přes veškeré snahy jednání a intervence, včetně podpisové akce občanů, které se ujala Ing. Kroová (tímto jí ještě jednou děkuji), se toto nepodařilo.

Určitým zlomem by mohla být situace, která nastala poté, co komunikace R 4 byla zařazena mezi dálnice (D 4), na nichž ovšem zastávky být nesmí... Za tím si stojí jak ŘSD (Ředitelství silnic a dálnic, tak i odbor bezpečnostní politiky ministerstva vnitra. Řitka je připravena na obě varianty a má připraveny prostory pro alternativní zastávky v návaznosti na to, jaké padne rozhodnutí, ale o tom už jsme v minulosti psali mnohokrát.



Místo původní zastávky na Bučině, kdy se oběti stal našťěstí jen pes, ale i tak je krvavá skvrna víc než výmluvná...

Rovněž jsme zřídili a přidali dvě nové zastávky autobusu linky 448 a cyklobusu, a to u rybníka, a iniciovali posílení spojů zejména s přihlédnutím k potřebám školáků dojíždějících do Všenor, Dobřichovic a nově do Letů. Rovněž jsme po dohodě Di PČR (Dopravního inspektorátu Policie ČR a dopravními experty BESIP (Bezpečnost silničního provozu) a KSÚS (Krajská správa údržby silnic) přesunuli zastávku Bučina blíže k obci, z bezpečnostních důvodů, zejména po vážné dopravní nehodě, při níž bylo sraženo dítě. K tomu byla na této komunikaci doplněna plná bílá čára a MP Řevnice zde opět, po souhlasu dopravní policie ČR provádí měření rychlosti.

Každopádně autobusová doprava byla a zůstává jednou z priorit.

LETITÉ TANEČKY KOLEM ÚZEMNÍHO PLÁNU

Petar Veruovič

Zaznamenal: Zdeněk Lebl

Foto: Z. L. a archiv

Protože řítečtí zastupitelé pocházejí z odlišných oborů, vznikla potřeba externího poradenství v oblasti pozemkového hospodářství. Společnost UNI-PRAG, a. s. má smlouvu s obcí Řitka nejen na poradenství, ale rovněž na konzultace a zastupování ve věcech územního plánu, územního i stavebního řízení. Prostřednictvím svých firem se této problematice už od roku 1992 věnuje její zástupce **PETAR VERUOVIČ**, který našemu čtvrtletníku poskytl aktuální informace o novém územním plánu.



**V důstojném sídle firmy UNI-PRAG
v pražských Strašnicích se starají
o investiční a realitní záležitosti naší vsi**

„V 90. letech
územní řízení
trvalo měsíc
- dnes jsou to roky
a zaplní celý šanon...“



CO JE ÚZEMNÍ PLÁN?

Obecně se nazývá Opatření obecné povahy a je to de facto vyhláška té které obce vydávaná na základě hlasování zastupitelstva.

Nejprve si řekněme, že přijetí nového územního plánu si nevymyslel starosta nebo zastupitelé vsi. Ukládá to stavební zákon a ten si klade lhůtu rok 2022, tedy rok letošní. Proto se snažíme, abychom jeho uskutečnění – byť na předposledním či posledním zasedání zastupitelstva – dodrželi, novému vedení vzešlému z voleb usnadnili práci a zanechali stav *tabula rasa* čili čistý stůl.

ČÍM SE ÚZEMNÍ PLÁN ZABÝVÁ?

Jednoduše řečeno funkčním využitím ploch, na nichž se může, či nemůže stavět. Roli zde hrají některé regulativy: výška hřebene stavby, o kolik procent zastavitelnosti jde, koeficient zeleně a podobně.

Postupuje se na základě tří fází:

- ✎ 1. fáze) Návrh, který odsouhlasí zastupitelstvo, pověří se zpracovatel územního plánu, což bývá renomovaná kancelář architektů, kteří na základě požadavků obce, dotčených orgánů státní správy i občanů-vlastníků (ať už fyzických či právnických osob) do územního plánu zahrnou vše, jak má být, pokud

lze vyhovět podnětům, které od občanů vzejdou. Územní plán (ÚP) se vypracuje vcelku, nebo se zapracovávají změny. Řítka momentálně „jede“ podle prastaré změny 5b, v současné době se vytváří nový územní plán, a sice ve stadiu před konečným odhlasováním.

-  **2. fáze)** Při té se vyjadřují dotčené orgány státní správy (DOSS) – tomu se říká společně jednání – hasiči, vodáři, orgán životního prostředí...
-  **3. fáze)** Veřejné projednání (VP), při němž se vyjadřují zejména vlastníci – fyzické a právnické osoby, které disponují nemovitostmi a požadují nějaké dílčí úpravy. (K tomu došlo na jaře t. r. v restauraci Panský dvůr.)
-  **Pokud podávají případné námítky, veřejné projednání se může opakovat, k čemuž na Řitce také došlo.**
-  **Následně architekti podněty občanů i dotčených orgánů do ÚP zahrnou, přičemž jsou povinni na základě svých odborností dodržet stavební zákon i zákony související přesně tak, jak to vyžadují.**
-  **Pokud někdo příkladně vyžaduje 100% zastavitelnost, nevyhoví mu, protože to zkrátka nelze! Bez zeleně se neobejdeme.**

FUNKCE POŘIZOVATELE

To vše se děje pod taktovkou dalšího odborného architekta – takzvaného POŘIZOVATELE, který celý proces administruje. Tím může být odbor územního plánování, v našem případě sídlící v Černošicích, tedy úřadu, který to pro obec udělá ZDARMA. Nebo si obec může najmout specializovanou službu architekta-pořizovatele, která je HONOROVANÁ. Takových specialistů, kteří vlastní razítko od státu, že tuto vysoce odbornou práci mohou vykonávat, není mnoho.

ČAS LETÍ, ALE PROČ?

Možná, že někoho napadne, proč se územní plán tak dlouho vleče. A vleče se to úplně všude a je úplně jedno, jestli je to daleko větší Jesenice, vaše Řitka nebo Harrachov – pracoval jsem na všech těchto lokalitách.

V osobě pořizovatele obec Řitka vyzkoušela obě možnosti.

A tak jsme z důvodu finančních úspor práci zadali „Černošicím“, dostala to na starosti paní architektka a začala administrovat. Když se vypořádaly připomínky a věc se dostala do snesitelného stadia, odcházela paní architektka na mateřskou dovolenou. „Zdědila“ nás nová paní architektka a ta vše chtěla realizovat k obrazu svému a trochu to „překopala“...

Architekti totiž – byť jde o technické vzdělání – často se cítí tak trochu jako napůl umělci a všechno, co řeší, musí být podle nich. Snad i proto nosí ty dlouhé šály a jiné „artefakty“, které je odlišují od ostatních.

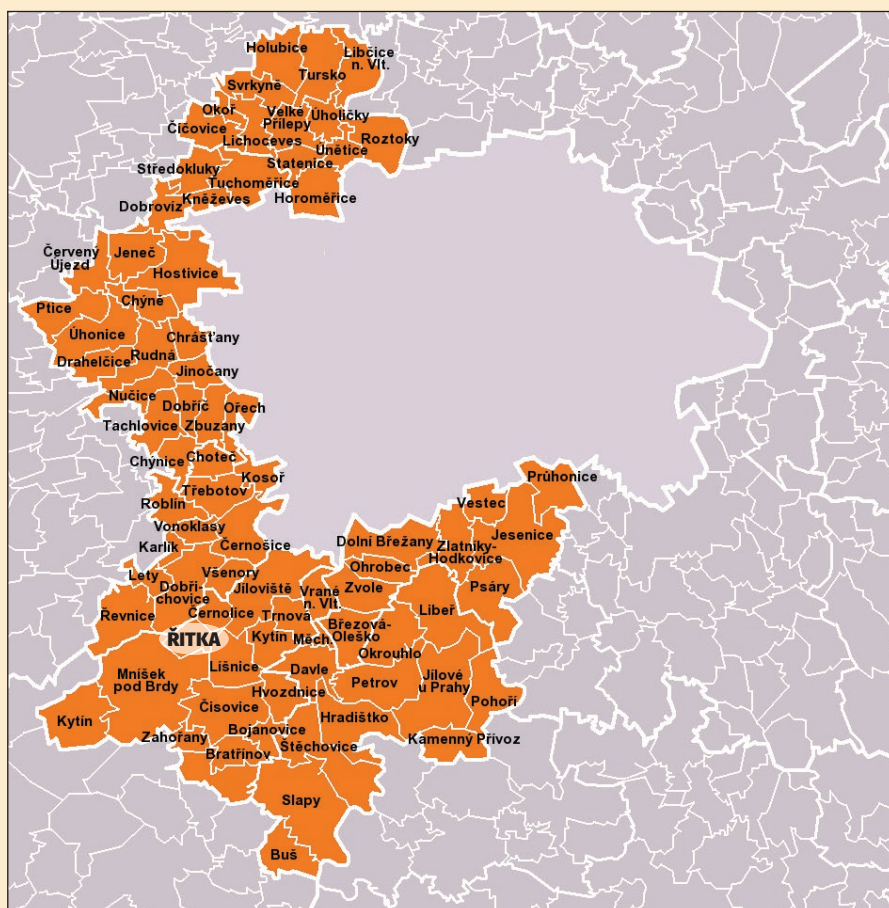
Ale co se stalo – původní paní architektka se vrátila z mateřské a všechny ty změny své kolegyně si zase pěkně zpátky překopala podle sebe...

Malý příklad ukáže, že opravdu šlo o „závažné záležitosti“: první z dam říteckou chatovou oblast nazvala *rekreační stavby*, zatímco druhá trvala na názvu *chaty*, a teď to neustále měnily a bazírovala každá na tom svém označení. Ale pozor! To nebyla otázka dní nebo týdnů – plynula léta...! Ve finále paní architektka, která nejprve odešla, aby se zase vrátila zpátky, odešla na ministerstvo pro místní rozvoj.

ZADARMO NENÍ VŽDYCKY VÍTEŽSTVÍ...

Pak nastala situace se změnou stavebního zákona, když se odbor územního plánování před začátkem jakýchkoli územních a stavebních řízení musel vyjadřovat úplně ke všemu, takže byl zcela zahlcen. Díky tomu jsme se několik let vůbec nehnuli z místa. To už probíhalo druhé volební období stávajícího obecního vedení.

Za těchto téměř bezvýhodných situací jsme se definitivně rozhodli, že si na post zřizovatele musíme najít a najmout soukromníka! Ale to vůbec není jednoduchý proces, ti jsou totiž doslova zavaleni prací. (A když se do toho pustí, půjde o statisícové částky, nicméně si uvědomme, že to může trvat i deset let a finanční vyrovnání přijde až na konci.)



VĚČNÉ NÁMITKY JSOU HÁZENÍ KLACKŮPOD NOHY

Dalším důvodem, proč se pořízení nového územního plánu tak vleče, jsou neustálé připomínky a námitky. Lidé, kteří delší dobu bydlí nebo si nedávno postavili kdekoli v obci, třeba kvůli potenciálnímu hluku, otřesům a vůbec klidu už nikoho jiného vedle sebe nechtějí, dokonce jsou proti veškeré výstavbě. „Já už to své mám, tak mě s ničím dalším nerušte!“

NENÍ VLASTNÍK JAKO VLASTNÍK

V rámci pořízení územního plánu jsme na Řitce řešili dvě zásadní území: Jižní straně a Ve stružkách. Obě mají přes 40 hektarů a podle starého územního plánu byla vyhodnocena jako stavební a s tím jsme se museli vypořádat. Došlo ovšem k tomu, že obec, pořizovatel a zpracovatel územního plánu, je zcela vázán stanoviskem odboru životního prostředí (OŽP) a „přes to nejede vlak“.

OŽP na tyto lokality vydal závazné stanovisko, z něhož vyplynulo, že tyto stavební pozemky se mají vrátit „do zeleného“.

Vlastník jedné z dotčených lokalit se o věc aktivně zajímal a najal si na ni renomovanou advokátní kancelář Rybář & spol., která ještě nikde nic neprohrála a hrozila arbitráží, neboť vlastník lokality je zahraniční, a obci nabídla spolupráci včetně finančního bonusu. Přesně podle stavebního zákona byla uzavřena takzvaná plánovací smlouva a po přezkoumání ministerstvem pro místní rozvoj byla lokalita ponechána jako stavební. V současné době je na ni vydáno územní rozhodnutí.

DRUHÁ SPOLEČNOST TRPÍ ŘADOU NEDOSTATKŮ

V případě druhé lokality se o nic nestarali, dokonce ani neměli vykoupěny všechny pozemky, ale hlavně měli nulovou investiční přípravu. To je přesně typ subjektu, na který pamatuje stavební zákon, kdy je možné celý pozemek bez náhrady vrátit ze stavebního do zeleného území. To se skutečně také stalo, nikoliv ale na základě toho, že by



takový přesun vyžadovala obec, samotní zastupitelé, kdokoli, nýbrž rozhodnutím zákonného stanoviska odboru životního prostředí.

Navíc v tomto případě chyběla rovněž plánovací smlouva či jakékoliv dohody. Obec totiž nedisponuje takovou kapacitou vodovodu a čistírky odpadních vod, aby mohla být dokonale obsloužena obě tato čtyřicetihektarová území.

NOTORIČTÍ KVERULANTI...

Proč to tak obsáhle vykládám? Když došlo k této situaci, vlastníci odmítnuté lokality si také najmuli advokátní kancelář a podávali nekonečnou množinu námitek, a to jednak v průběhu veřejného projednávání, ale i tehdy, kdy se podávat ještě nemají...

Neustále jimi bombardovali pořizovatele i obec. Dopisy, které chodily z „jejich“ advokátní kanceláře, představovaly i dvacetistránkové elaboráty.

Protože je podávali prostřednictvím „kraje“, takže odpovědět na ně a zpracovat popisovanou problematiku – která s největší pravděpodobností stejně skončí u soudu – trvá týdny a měsíce!

Sečteno: zdržení, které vedlo a stále ještě vede k vydání nového územního plánu, mají rovněž na svědomí notoričtí kverulanti a stěžovatelé, a ti nemají pravdu, a že ji nemají, bohužel ani nevědí.

...a „námitkáři“

Pozemkový fond na okraji Řitky vlastnil pozemky, které se snažil vydražit. Obec několikrát bezúspěšně žádala o bezúplatný převod. Měla k tomu velmi aktuální důvod, neboť na Řitce dlouhodobě absentuje hřbitov. Přáli si to nejen starousedlíci, aby takové zařízení měli takřka jic „doma“. Dotčený pozemek nakonec zakoupil JUDr. Purkyt, který pro řadu obcí pracuje a v problematice se orientuje. Přišel s tím, že chce pozemek využít coby stavební a že by náhradou obci vyhověl tím, že by jeho jistou část pro zamýšlené pohřebiště bezplatně poskytl.

Nyní jsme ve stadiu, kdy se pro jmenovaný projekt připravují smlouvy, což se dá pokládat za drobný obecní úspěch. Nicméně musím připustit, že i v tomto ohledu se najdou kverulanti, kteří už podali připomínku, že je to nevhodné... Naopak – umístění na samém kraji obce, je už na první pohled velmi příhodné.

Takové počínání, které zpochybňuje, byť jen dílčí úspěch dosavadního vedení obce, kdy si „holt“ dotyčná či dotyčný podá námitku proti zřízení hřbitova, navíc nesmyslně odůvodněnou, považuji – skoro bych v tomto případě řekl nehodnou vysokoškolsky vzdělaného člověka...

2022 – PŘIJETÍ ÚZEMNÍHO PLÁNU

Na závěr bych chtěl připomenout, že na novém územním plánu – tak jak je tomu v řadě obcí – se pracuje už od roku 2011, poté se jeho přijetí prodloužilo do roku 2015 a pevně věřím, že ten letošní, který nám ukládá stavební zákon, je rokem posledním.

Když jsem s poradenstvím začínal v 90. letech, územní řízení, tedy rozhodnutí o umístění stavby, které předchází stavebnímu povolení, bylo psáno na stroji, oboustranně na jednom papíře a trvalo zhruba měsíc. Dnes to trvá roky a zaplní celý šanon...

S uspokojením konstatuji, že řítecké zastupitelstvo v počtu devíti členů většinou hlasuje v poměru 9:0. Toho by si dle mého názoru a na základě méji dlouholeté praxe měli Řítečtí vážit, protože mnohde

jsou zastupitelé natolik rozhádaní, že nemají šanci dohodnout se téměř na ničem. Příkladem v Harrachově, o němž jsem se už zmínil, smí podnikat a stavět pouze ten, kdo se tam narodil... A kdo tam bydlí dvacet let, je pořad pokládán za „náplavu“.

Proti tomu je případ říteckého občana – a sice na to, že potom, co před časem skončila smlouva na provozování vodovo-

du a novou smlouvu vysoutěžil on a cenu vody zvedl, takže se lidi mohli zbláznit, načež smlouva zase skončila a zase to vysoutěžil někdo jiný, velká a vyzkoušená firma, stal se z něho kverulant a „furt dokola“ si stěžuje zase on... – učiněnou banalitou.

V porovnání s mnoha jinými obcemi je však zdejší situace dobrá, řekl bych víc než uspokojivá.



Společnost UNI-PRAG, a. s. se rovněž zúčastnila jednání ve prospěch naší obce, například když došlo k rozporu mezi odbory životního prostředí a zemědělství. Při dohodovacím řízení hrála svou pozitivní roli a zasloužila se o to, že obec už čerpá dohodnuté finanční prostředky.



Pozdrav z Řídké. Náves. Nakl. Jos. Kotáb v Řídké, Patisk vyhrazen. — č. 189.



Historické fotografie mají svůj neopakovatelný půvab...

KAŽDÉ DÍTĚ JE JEDINEČNÁ OSOBNOST



Říká s úsměvem od loňského školního roku nová ředitelka řítecké mateřské školy Bc. Kateřina DVOŘÁKOVÁ, která také zdůrazňuje, že každé dítě si zaslouží nejen lásku a empatii, ale rovněž notnou dávku trpělivosti.

Zdeněk Lebl

Foto: autor

✓ Je to pro vás posláním, povzdech nebo jen slovní hříčka, když se řekne, že s dětmi je kříž?

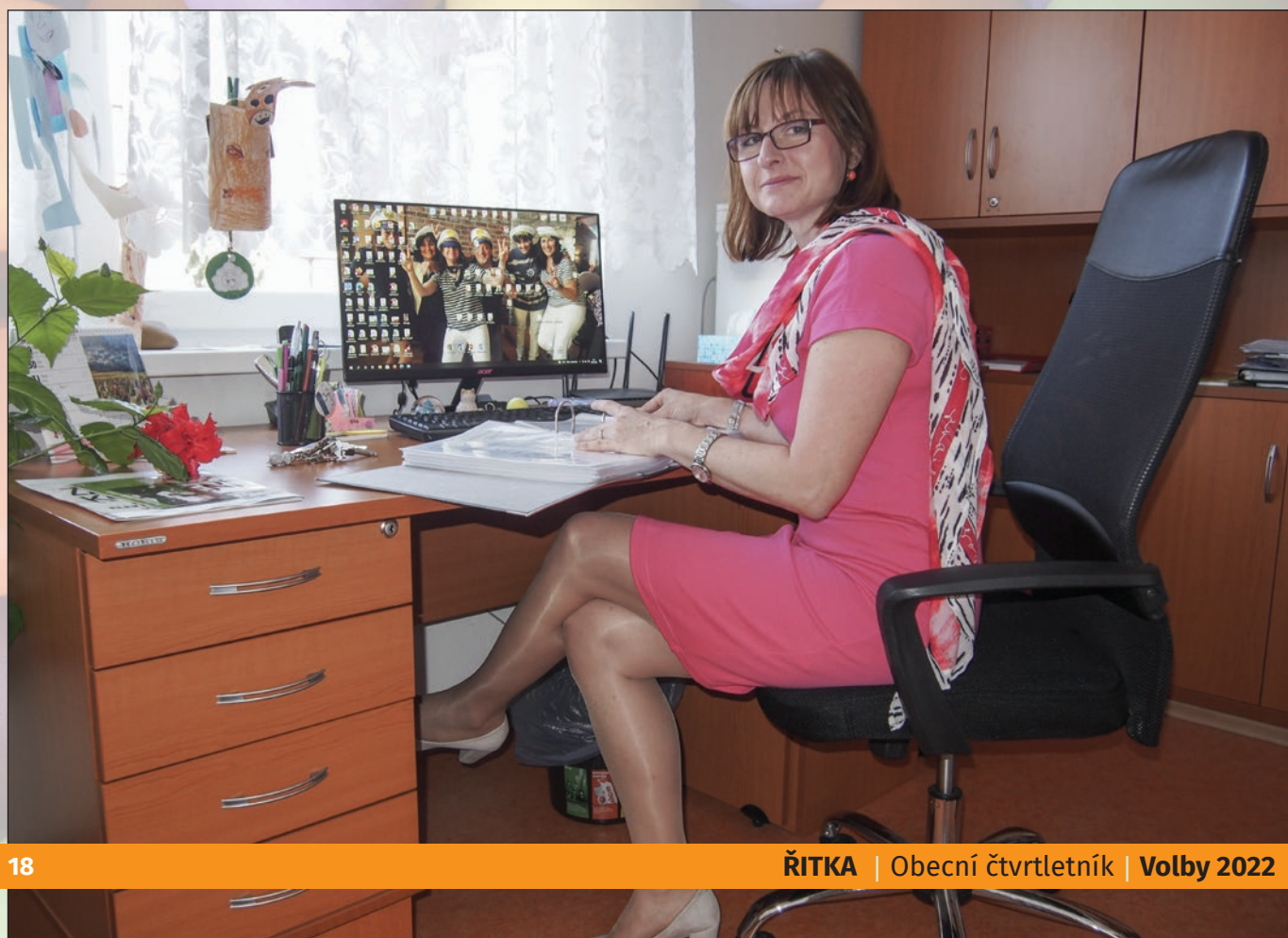
Pro mě to zní asi jen jako povzdech. Každé dítě je samo o sobě osobnost. Má vlastní hlavu. A dospělí jedinci si s nimi někdy nevědí rady. Zvláště když se ta malá stvoření postaví proti nim do opozice. Rodiče se je snaží celý život nějakým stylem tvarovat s pocitem, že činí správně. Ale působí na ně spousta podnětů zvenčí, i těch nedobrych, a oni si víceméně sami utváří svůj vlastní názor na okolní svět a bytosti v něm. Vnímám sousloví tak, že míru radosti s dětmi kompenzuje právě i ta starost.

✓ Stačí coby prvotní kvalifikace vaší jedinečné profese „mít děti ráda“?

Mít děti ráda je jeden z nejdůležitějších aspektů práce s dětským kolektivem. Zcela jistě to není jediná kvalifikace, kterou musí člověk pro výkon tohoto povolání dosáhnout. Důležitá, dle mého názoru, je láska, empatie a notná dávka trpělivosti, jelikož každé dítě není stejné, ale jedinečné. Dále úspěšné dokončení střední či vysoké školy v tomto oboru.

✓ Řada výzkumů i obyčejný pohled zpátky do raného věku našich dětí či vnoučat mluví jasnou řečí, že jejich osobnost se utváří nebo utvářela ještě v předškolním věku a do dospělosti se nezměnila. Jak k tomu podle vás přispívá výchovné zařízení, kterým je „mateřinka“?

Na téhle židli Kateřina Dvořáková přesně před rokem začala ředitelovat





„V těchto místech by měla stát nová mateřinka“, ukazuje paní ředitelka

V mateřské škole se vytvářejí základy osobnosti dítěte, získávají dovednosti a znalosti. Je nutné v něm probouzet lásku a úctu jeden k druhému a dospělým. Budovat dobré kamarádské vztahy. Děti jsou zrcadlem dospělých a vidí v nich svůj osobní vzor. Úkolem mateřské školy je doplňovat a podporovat rodinnou výchovu a pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení. Je důležité v dítěti rozvíjet „kritické myšlení“, kdy nemá podléhat prvnímu dojmu a nepřebírat tradované názory. Ba naopak, dokáže připustit odlišný pohled a vytvoří si vlastní názor, který se navenek nebojí prezentovat.

✓ Kdy se právě u vás zrodila myšlenka, že se chcete věnovat malým bytostem – jejich potřebám, rozvíjení schopností, dovedností...?

To je zajímavá otázka. Musela bych se vrátit ještě na základní školu, kde jsem si pohrávala s myšlenkou stát se paní učitelkou v mateřské škole. Bohužel mě od podání přihlášky na střední pedagogickou školu odradila hra na hudební nástroj. Tak se tenkrát moje životní a profesní dráha ubírala jinou cestou. Naštěstí touha a práce s dětmi zvítězila a já vystudovala vysokou školu, kde jsem hru na hudební nástroj nepotřebovala. A jsem za to moc ráda, neboť mě děti nabíjí. Jejich nádherná dětská fantazie člověka pobaví a zároveň obohatí. Kolikrát mě jejich nápady inspirují pro tvoření s nimi... Jsou velmi zábavné a obdivuji to množství energie, kterou v sobě neustále mají.

✓ Někdy takové konstatování působí krapet nadšeně, ale když se večer – ať už svěží nebo unavená vrátíte domů – míváte obohacující pocit, že vám ty děti vrací vynaložené úsilí?

Práce v mateřské škole vyžaduje obrovské množství lásky, empatie a trpělivosti, jak jsem již zmiňovala. Záleží na aktuálním rozpoložení člověka. Ale pokud mohu hovořit za

všechny paní učitelky, tak se shodneme v tom, že nás ti naši miláčci dokáží nabít, ale i vybít. Ale nabití vydrží určitě daleko delší dobu. Jejich neutuchající humor a úsměvy jsou pro nás vždy naprosto odzbrojující.

✓ Když vaši malí klienti přicházejí do školky poprvé a jejich nejbližší zůstanou mimo ně – setkávají se nově s cizí osobou jako autoritou. Jak se jim snažíte usnadnit střet s realitou, aby se z ní zkrátka stala „moje paní učitelka“?

Tříletý človíček vůbec nemá ani ponětí, co slovní spojení „paní učitelka“ znamená. Jsme pro ně nové tety. Až během delší docházky do mateřské školy začne vnímat některé profese a naučí se nás „paní učitelko“ oslovovat. Na za-



čátku každého školního roku se paní učitelky musí obrnit notnou dávkou trpělivosti. Některé nově přichodící děti jsou až příliš fixované na své rodiče a činí jim značný problém se od nich odloučit. V opačných případech to bývá i rodič. Svým chováním navodí citlivou atmosféru plnou lásky a vstup tím jedinci do zařízení neusnadní. Chce to zdravý přístup. Dětem se ve školce nic špatného neděje a rodič může s klidným svědomím odejít do práce či domů.

✓ Od slavnostního vítání nových občanů k mateřské škole uplynou většinou 2–3 roky. Měli by je rodiče mít k tomu, aby se do kolektivu těšili? Jste spíš pro to, aby si užili vymazlené dětství pouze mezi svými nejbližšími?

Pokud je rodič přesvědčen, že dítě kolektiv potřebuje nebo má jiné důvody ho přihlásit (tím nemám na mysli děti plnící povinnou předškolní výchovu) do mateřské školy, připadá mi smysluplné pozitivním způsobem motivovat je na pobyt ve školce. Vymazlené dětství mezi svými je moc krásná představa, ale pouze pokud je pro dítě podnětné a rodiče se svým potomkům adekvátně věnují. A to doslova. Důležité je na dítě mluvit, učit ho říkanky a v neposlední řadě mu číst, aby se rozšiřovala jeho slovní zásoba a myšlení. A vše neustále opakovat a tím vštěpovat potřebné návyky a rozšiřovat obzory.

✓ Ulehčilo by vám práci, kdyby alespoň něco z toho, co je učíte v mateřince vy, znali už dopředu z domácího prostředí?

To si tak úplně nemyslím. Důležité je, aby při vstupu do mateřské školy ti nejmenší zvládali základy sebeobsluhy. To nám vždy práci usnadní nejvíce. A určitě je dobré, aby si rodiče s dětmi povídali, jaký měli den a diskutovali. Toto obě strany obohatí nejvíce.

✓ V televizi vidíme, kolik dospěláků při mluvení škobrtá o r, ř, l, mají prachšpatné sykavky a vůbec bídne vyslovují. Jestliže se dostanou takoví logopedicky zanedbaní jedinci do vaší školky, máte možnost s tím něco dělat?

Ve třech letech je jasné, že ne každé dítě je logopedicky zdatné. Proto v MŠ zařazujeme různé básničky, které jsou tímto směrem zaměřené. Provádíme logopedickou depistáž (vědomé, cílené, včasné vyhledávání poruchy nebo jejích zdrojů – pozn. red.) s přízvanou paní logopedkou. Ta posléze osloví rodiče dětí, kteří mají v řečovém projevu nějaké nedostatky. A záleží pouze na zákonných zástupcích, jak danou věc vyhodnotí. Pokud projeví zájem, mohou navštěvovat logopedickou poradnu. Je ale důležité, aby s dětmi pilovali řečová cvičení i doma. Při plnění úkolů by měla být zachována tzv. „laskavá důslednost“. Znamená to, že se dítě má motivovat dostatečně k dané věci, za podmínek, že rodič je laskavý, trpělivý a důsledný k úkolům, které by mělo dítě vždy dokončit!

✓ A co s nadměrně hlučnými osobkami, neřkuli agresivními...?

Pravdou je, že každé dítě je jedinečná osobnost. A ne každé je bez emocí. Některé z nich projevy svých emocí špatně zvládá a neumí s nimi pracovat a krotit je. Když tato situace nastane, je nejvhodnější jedince z kolektivu odvést do nějaké klidové zóny a tam s ním o jeho jednání promluvit a snažit se ho zklidnit. Někdy to není úplně jednoduché, ale tento styl se nám osvědčil.

✓ Nebo naopak nesmělými, zakřiknutými – jak na ně?
U nesmělých dětí je podstatné získat jejich důvěru. Pokud se tato bariéra prolomí, má pedagog vyhráno. Děti všeobecně potřebují pochvalu, odměnu za svoji práci. A u nesmělých, zakřiknutých to platí dvojnásob. Potřebují slyšet, že v určité oblasti vynikají a neustále je chválit. Tím získají větší sebevědomí a potřebu sounáležitosti s kolektivem.

✓ Po prázdninách vás opustí „absolventi“ vaší mateřské. Kdybyste si vy osobně přála – na co by měli ze školky vzpomínat, až zasednou do lavic prvních tříd?

V první řadě na své kamarády, které získali během docházení do mateřské školy. S mnohými se budou potkávat i v průběhu dospívání a dospělosti. Už ve školce se vytvoří kamarádské vazby mnohdy na celý život. Určitě si během hodin vzpomenou na nějaké informace, které jsme si společně říkali v našich vzdělávacích blocích. Zvláště v začátcích docházky do školy. A zcela jistě nezapomenou na hodné a láskyplné paní učitelky, které jim daly laskavou a milující péči v pohodové atmosféře bez stresů.



Co by to bylo za ředitelku mateřské školy, kdyby neměla bezprostřední smysl pro to hrát si, že?

✓ Je něco, na co jste pyšná, že se vám už teď podařilo na ředitelské židli?

Musím přiznat, že uplynulý rok byl pro mě náročný. A tak mám radost, že jsem ho zvládla. Musela jsem se spoustu nových věcí naučit, přes vedení agendy, zápisu dětí do MŠ i havarijního stavu v kuchyni po velké vodě. Pevně doufám, že jsem navodila příjemnou rodinnou atmosféru jak dětičkám, rodičům, tak i všem

mým milým kolegyním a kolegům. Ráda bych jim všem za jejich ochotu pomoci a příjemné přijetí nesmírně poděkovala. A bude mě těšit i další spolupráce do budoucna!

Děkuji vám všem!

ZPÁTKY DO ŠKOLKY!



AČOKČA

LIÁNA NA
NAŠÍ ZAHRADĚ

Ačokča na zahradce vytvoří spontánní živý plot

Ano – jako každá liána má i tahle své domovské právo v zemích Střední a Jižní Ameriky, nicméně si její původ přivlastňují i v Japonsku a leckde jinde v Asii. No a teď ji máme i u nás a říkáme jí po česku PAPRIKOOKURKA. Ona tak totiž vypadá a hýčká v sobě dávné poselství ztracené plodiny Inků.

Jednoletá rostlina, která patří do čeledi tykvovitých není žádný drobeček a dorůstá až pěti metrů, nejlépe na jižní straně u plotu nebo na jakékoli opoře, konstrukci – inu popínává liána... Válet se po zemi ji nebaví, takže pak ani moc nevyroste a plody bychom marně hledali. Rodí od konce června do prvního mrazíku, který ji nadobro spálí.

Jestliže jsme tedy ačokču přestali považovat za kuriozitu a víme, že:

- 🌿 její plody obsahují vitaminy C, B₁, B₂, hořčiny i betakaroten, jsou nízkokalorické, dietní
- 🌿 že pomáhá při léčbě cukrovky (zejména požíváním mladých čerstvých plodů)
- 🌿 je vynikající prevencí při poruše oběhového systému
- 🌿 bezpečně snižuje hladinu cholesterolu v krvi (špatný snižuje, dobrý zvyšuje)
- 🌿 stejně spolehlivě snižuje krevní tlak
- 🌿 má protizánětlivé a protiinfekční účinky
- 🌿 řada pěstitelů ví, že zlepšuje duševní pohodu,

můžeme ji příští jaro vysít. Černá semínka v prodejnách nehledejme – mají-li je vůbec někde, jsou ukrutně drahá (za deset semínek klidně vysolíte i stovku...). Lepší je pro naši peněženku požádat někoho, kdo liánu pěstuje a na konci léta či na začátku podzimu z plodů vylupuje zralá semena. Podle potřeby nám postačí pár semínek, až po naší sklizni zjistíme, na kolik „liánek“ si troufneme příští rok. U nás to bylo stejně – nejprve jsme zaseli čtyři kusy, ale už příští jaro nám jich nestačilo dvacet... Takové využití paprikookurky jsme opravdu nečekali. Ale o tom později.



Na „kousání“ plody nejlépe ukrotíme, když dorostou nejméně 3 cm, ale pro kuchyňské zpracování klidně o pár centimetrů větší

Tak si ji pojd'me vypěstovat!

Protože má ačokča ráda sluníčko, vyžaduje záhřevnou, nicméně propustnou půdu, na humus značně bohatou, hluboko zpracovanou. Myslíte si, že toho chce trochu moc, však ona nám to vrátí!

Stejně jako okurky nebo rajčata si paprikookurku můžeme předpěstovat, když už ne ve foliovníku, aspoň na parapetu okna, jenže při přesazování na trvalé stanoviště ji vystavujeme soustředěnému útoku žravých slimáků, pro něž je – hlavně na počátku – nezakořeněná rostlinka snadným cílem jejich slizkého apetitu.

Po letech máme odzkoušeno vysévat ji koncem dubna až polovině května rovnou na záhon, na vzdálenost 8 až 10 cm. Ta havěť jich beztoho navzdory tomu, že rostlinky na noc přiklápíme postupně kelímky od jogurtu až po větší a větší květináče, dokáže pár zlikvidovat. Ani letošní rok nezůstal bez povšimnutí těchto nechutných škůdců. Však jim pravidelně chystáme jedovaté granulované hody. Jelikož ale milují vlhko, po dešti se jejich aktivita zesteronásobí a my jen smutně zíráme na dílo zkázy.

A to je ono vysvětlení, proč se vyplatí vysévat vícero semínek, poněvadž ke každé rostlině nemůžeme v noci – kdy ta havěť nejvíce řádí – postavit hlídku. Ty, kteří řádí ještě ráno, nemilosrdně posypeme solí, což je nejúčinnější praxe.

ZALÉVAT A HNOJIT

Závlahu skutečně vyžaduje pravidelnou, každodenní. A čím hnojit? Klasickými přihnojovacími – Cereritem, NPK, Kristalonem... A pokud máme vyzrálý kompost, když nasazuje na květ, nepohrdne jím, protože je to beztoho nejlepší hnojivo na světě – navíc naše.

JE JAKO ŽIVÝ PLOT

Bez přehánění, za předpokladu, že se o ni staráme, osype se ačokča drobkounkými bílými, žlutavými nebo nazeleňalými kvítky, za nimiž se brzy objeví malinké paprikookurčičky. V letošním atypicky horkém červnu a červenci dorostly do konzumní velikosti v předstihu a my je už



Začínající slibná úroda. To bude panečku polívčička...



Efektivní je ačokčou nechat proplétat pnoucí povíjnicí – třeba nachovou

máme podruhé na talíři. Stejně tak si pochutnáváme na syrových plodech, které nenecháváme dozrát víc, než 3–4 centimetry, kdy se můžou jíst celé včetně semen. Starším plodům ztvrdnou a zčernají semena, která se musí po podélném naříznutí vydolnout lžičkou nebo jen tak prstem. Nevyhazujeme je!!! Uschováme si je na příští jaro k zasetí na naši zahradě, zbytek nabídneme známým.

ŠIROKÉ POUŽITÍ V KUCHYNI

Z paprikookurčiček „vyrobíme“ bezvadný salát, ještě lepší polévku (viz vedle), velehutnou omáčku, přílohu k pečení nebo je můžeme ogrilovat obdobně jako třeba lilek. Někteří ji s oblibou dusí, plní mletým masem, sýrovou směsí, dělají z ní lečo. Listy se navíc používají coby ačokčový špenát. Ačokča se dá rovněž sterilovat ve sladkokyselém nálevu či proložit okurkou a koprem a ponechat týden, 10 dní, stejně jako okurky „kvašáky“. Při větší úrodě není nutné spěchat – plody vydrží pár dní v lednici, vždyť je to taky zelenina.

APROČ NE HNED AČOKČOVÁ POLÉVKA?

Takže nejdříve musíme u každé paprikookurčičky malým nožičkem „do dlaně“ uříznout stopku, pokud jsme ji neutrhli při trhání od rostliny. Následně ji podélně rozřízneme a buď lžičkou nebo palcem vyjmeme semeník. U malých, ještě nedozrálých ačokček tahle prácička odpadá, jelikož semena dosud neztvrdla a lze je jíst celé. Jak jsem řekl na předšlé stránce – černá semena, která jen tak tak visí na „vlásku“, necháme oschnout ve stínu, abychom příští jaro měli vlastní sadbu.

A teď to přijde:

Když si myslíme, že máme dost – u nás doma po Žižkově vzoru „na množství nehledíme“ – plody nakrájíme na cca 2 cm proužky. Mezitím na kousku másla či trošce oleje zpěníme nakrájenou cibuli, přidáme opláchnutou ačokču a několik minut podusíme. Přelijeme zeleninovým vývarem, lehce posypeme mletým černým pepřem a dovaříme doměkka.

Pro barvu, ale i pro zdraví ještě obarvíme kurkumou – stačí malá lžička. Zbyla-li nám, klidně přidejme pár lžic šťavy zpod masa – nejsme snad zapřísažlí vegetariáni...



Plody podélně rozřízneme a vnitřek vydlabeme lžičkou nebo prstem

Na konci malého kuchařského procesu polévku zahustíme nastrouhaným bramborem. Kdo musí, přisolí, my to neděláme – v bujónu je soli dost...

Podáváme nejlépe s nasekanou petrželkou, případně lžící jogurtu nebo zakysané smetany. Dobrou chuť k zlatozelené polévce si můžeme popřát víckrát v průběhu léta, je fakt náramná!

Zdeněk Lebl

Foto: autor



Připravíme si ingredience a ačokču nakrájíme na kousky asi 2 cm velké

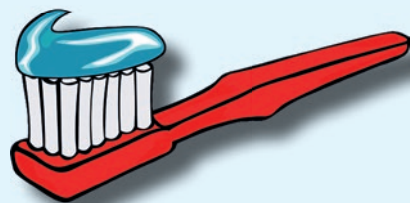


Pokud jsou semena zčernalá, a tedy zralá, uchováme si je jako sadbu na příští jaro



Ještě v hrnci si polévku vychutnáme očima...

PO DOVOLENÉ ZUBY (možná) DOSTALY ZABRAT



Ani někteří z nás nemuseli být na kdovíjakém exotickém místě, kde byla voda vzácností k běžnému provozu, natož k ústní hygieně. Stejnou „službu“ vykoná i pár vandrů po horách, a třeba vůbec ne po nejmenších velehorách světa – slovenských Tatrách, bohatě stačí odstříhnout se na měsíc od civilizace a vrhnout se do náruče přírody.

O chatrném „mordování“ dutiny ústní většina z nás neslyší ráda. Ale jo – čistíme si naše kousací poklady, tvrdíme, jenže stomatologové jsou toho názoru, že to u leckoho není žádná sláva. A vůbec celkově se, slangově řečeno naši chlebárnou nezabýváme tak, jak by si zasloužila, což se časem může projevit...

Kdo zubaře hledá, najde

Častou výtkou na adresu zubních lékařů je skutečnost, že je jich málo, hned tak někoho nevezmou, a děti už vůbec ne...

K tomu nelze než říct jediné: kdo hledá, najde. V ČR ordinuje 7000 stomatologů, z toho kolem 1200 v Praze.

U dentální hygienistky



Zdravotnický obor dentální hygieny představuje moderní prvek v péči o chrup. Zatímco ve vyspělých státech berou už lidé tuto službu jako nutnost, my za nimi v tomto směru značně pokulháváme. Dentální hygienistku navštěvuje sotva 25 % lidí, a to se možná tážající dělají lepší, než ve skutečnosti jsou. Přitom je tento obor pro prevenci zubního kazu nesmírně důležitý. Stejně jako děláme minimálně **dvakrát ročně** generální úklid domácnosti, je **žádoucí rovněž gruntování v ústní dutině**.

Co pacienta při tomto ošetření čeká?

Především se naučí dokonale péči o chrup i dásně, a jsou mu doporučeny správné pomůcky. Zubní kartáček, byť kvalitní, totiž pro dobrou ústní hygienu nestačí. Dále následuje odborné odstranění zubního kamene a plaku, a to moderními pomůckami. Specialista vyčistí rovněž špatně dostupná místa a podle potřeby ošetří citlivé zubní krčky, odstraní skvrny ze skloviny. Záleží na stavu chrupu, doporučení lékaře i přání klienta. Na prvním místě však vždycky stojí zdravé zuby! Tímto požadavkem se řídí intervaly návštěv u dentální hygienistky. Někomu stačí dvakrát ročně a jiný – zejména ten, koho postihla parodontóza, potřebuje vícrát...

Průměrný Čech



si zuby čistí pět minut denně, nikdy nebyl u dentální hygienistky, ale zubaře navštěvuje dvakrát ročně (že by kvůli hrazení pojišťovnou?). Kromě kartáčku a pasty používá jako další dentální pomůcky nejčastěji žvýkačku bez cukru, méně už ústní vodu. Zubní nit a mezizubní

kartáček vezme do ruky denně nebo obden jen asi pětina z nás. Přitom mezizubní prostory pravidelnou očistou vskutku potřebují, protože právě v nich velmi často vzniká kaz...

CHCEME MÍT ZDRAVÝ ÚSMĚV?

Zatímco léčení nemocného chrupu stojí čím dál víc, vlastní péče, byť zdarma také není, je oproti tomu zanedbatelná. Vyžaduje však pravidelnost, trpělivost a trochu času. Rady lékařů jsou takové:

- ▶ Pravidelně navštěvujeme svého zubaře i dentální hygienistku.
- ▶ Čistíme si pravidelně zuby správnou technikou a pomůckami, které nám lékař či hygienistka doporučí.
- ▶ Používejme pomůcky pro mezizubní hygienu.
- ▶ Žvýkejme žvýkačku bez cukru po každém jídle a pití.
- ▶ Omeze konzumaci cukrů!!!
- ▶ Vybírejme si fluoridové preparáty – pasty, gely, ústní vody.
- ▶ A nezapomeňme, že čistý zub nemůže onemocnět.

(zle)

Ilustrace: archiv





😊 Jednou učitelka otevřela žákovskou knížku Huga Brambory a četla v omluvném listě: „Prosím, omluvte mého syna, že nebyl ve škole, bolela ho hlava. Můj táta.“

😊 Jakého rodu je prase, Lukáši?“ „Prase je rodu...“ „Pomůžu ti. Říká se ten prase, ta prase nebo to prase?“ „Říká se: Ty prase, pane učiteli.“

😊 Horáku, co je to bajka?“ „To je ... třeba když se spolu baví kůň a osel jako my dva, pane učiteli.“

😊 Která domácí zvířata nám dávají mléko?“ „Kozy a krávy. Ale pak ještě existují krávy, které mléko nedávají, a to jsou volové.“

😊 Při hodině výtvarné výchovy ztvárňovali prvňáčci podle své fantazie zážitky z návštěvy zoologické zahrady. Učitelka jim sdělila, že mohou kreslit cokoliiv jakkoliv. Sama procházela mezi lavicemi a pozorovala více či méně zajímavé výsledky jejich práce. Koncem hodiny se soustředila na čtvrtku malého Dominika a zeptala se ho: „Proč jsi nakreslil tuhle opici vedle klece? To asi utekla, vid?“ Dominik odpověděl: „To není žádná opice, to jste přece vy, paní učitelko.“

😊 Paní učitelka učí děti, jaký je rozdíl mezi škodou a katastrofou: „Kdyby v letadle letěla dej-

me tomu vládní delegace a letadlo se zřítilo, tak to by byla katastrofa. A kdyby někomu pošli králíci nebo liška vyplnila kurník, to by byla škoda.“ Při inspekci pana ředitele se chce paní učitelka blýsknout a zeptá se třídy, jak by charakterizovali rozdíl mezi škodou a katastrofou. Přihlásí se Románek a praví: „Kdyby se zřítilo letadlo s vládou, byla by to katastrofa. Ale nebyla by to škoda. Škoda by byla, kdyby nám pochcípali králíci.“



😊 Profesor při přednášce náhle přeruší výklad a praví: „Pánové tam vzadu, kdybyste se o kopané bavili trochu tišeji, a vy, slečny tam v prostřední řadě, kdybyste luštily křížovku trochu klidněji, tak by se vašim kolegům v první lavici určitě spalo lépe.“

😊 Přišla paní učitelka do třídy a říká: „Dnes budeme mít test z přírodovědy o tom, co nám dávají zvířata. Tak třeba ty, Honzo – co nám dává pštros?“ „Peří,“ odvětlí Honzík. „Dobře,“ uzná kantorka a pokračuje: „Teď ty, Simone – co nám dává slepice?“ Simon odpoví: „Vajíčka.“ „Správně,“ pochválí ho učitelka. „A co ty, Vašku – co nám dává kráva?“ Vašek vykřikne: „Domácí úkoly!“



● Pokračování ankety ze strany 2

Míla Matoušek

1 V první řadě pro mne byl velkým a příjemným překvapením počet preferenčních hlasů, které jsem obdržel. Rád bych za ně ještě jednou poděkoval, nicméně jsem je nečekal a bylo tedy pro mne nejtěžší nezklamat důvěru a zodpovědnost, kterou ve mne občané Řitky vložili.

2 Jako předseda finanční komise jsem pověřen zastupitelstvem k provádění kontrol hospodaření obce a MŠ a mohu říci, že vždy vše proběhlo bez větších problémů.

Spolupodílení se na pořádání kulturních akcí pro obec (pochod Píčin – Řitka, 1. Aprílový obecní ples, aj.)

3 Nejen Řitka, ale celá Česká republika, Evropa i svět si prošly změnami. Bylo to velmi hektické období, „ozdobené“ respirátory a v nedávné době i nesmyslným válečným konfliktem, který i pro naši obec přinesl několik nedobrovolných uprchlíků. Řitka však jako taková rostla. Přibýlo nadesítek rodinných domů, a tím i obyvatel, rekonstruovaly se povrchy silnic a cest, rozšířily se počty chodníků, došlo k úpravě návsi a zeleně. Přesto všechno Řitka byla finančně schopná doplácet dluhy z předchozích období, zabezpečit řádný chod obce a obecní správy, pořádat kulturní akce i v dobách covidových a být finančně schopná i nadále.

4 Jednoznačně rekonstrukce a navýšení kapacity naší mateřské školky, případně výstavba zcela nové, která už je tolik let potřebná pro naše děti a vnoučata, vyrovnání se s energetickou, a s tím spojenou finanční krizí.

Jaroslav Papež

1 Nemohu říci, že by po zvolení pro mě bylo něco nejtěžšího, víceméně jsem věděl, do čeho jdu a nic tak neobvyklého se nezměnilo. Pouze mě překvapilo, co všechno je na takto malé obce, jako je naše, kladeno za nároky administrativní, právní, za co všechno obec odpovídá a co musí zajišťovat.

2 Obecně považuji za úspěch, že v tomto volebním období, kdy jeho polovinu zabraly různé lockdowny a omezení v důsledku pandemie covidu, jsme byli schopni zajistit nezbytné úkoly, které obec nezbytně potřebuje. Konkrétně se jedná o zajištění základní školní docházky pro budoucí roky v to smyslu, že jsme se stali členy spolku pro

výstavbu společné školy v Mníšku p. Brdy, připravili jsme studii nové mateřské školy, dotáhli jsme projekt chodníku na Štěpnici, zvládli nucené provozování vodovodní infrastruktury, vybudovali zase nějaké nové silnice atd. Za svůj osobní přínos považuji realizaci nového pomníku padlým v první světové válce, který konečně našel své důstojné místo a starý pomníček je umístěn v rámci expozice muzea Laty Brandisové na zámku Řitka.

3 Jak už jsem řekl na minulou otázku, polovinu funkčního období „zabral“ covid. Navíc si myslím, že 4 roky jsou relativně krátká doba. Spíše bych uvedl, jak se obec změ-

nila za posledních deset let. Máme tady opravenou školku, desítky opravených silnic a ulic, sportovní a dětské hřiště, LEDkové osvětlení, novou čistírnu odpadních vod, vodu ze Želivky pro kterou se stavěl přivaděč z Baní (co vím tak to byla akce za několik stovek milionů korun), dokončil se územní plán obce (zbývá ho jen odsouhlasit), potom chodní-

ky, vysázela se zeleň a spoustu dalších

věcí, které už lidi berou jako samozřejmost.

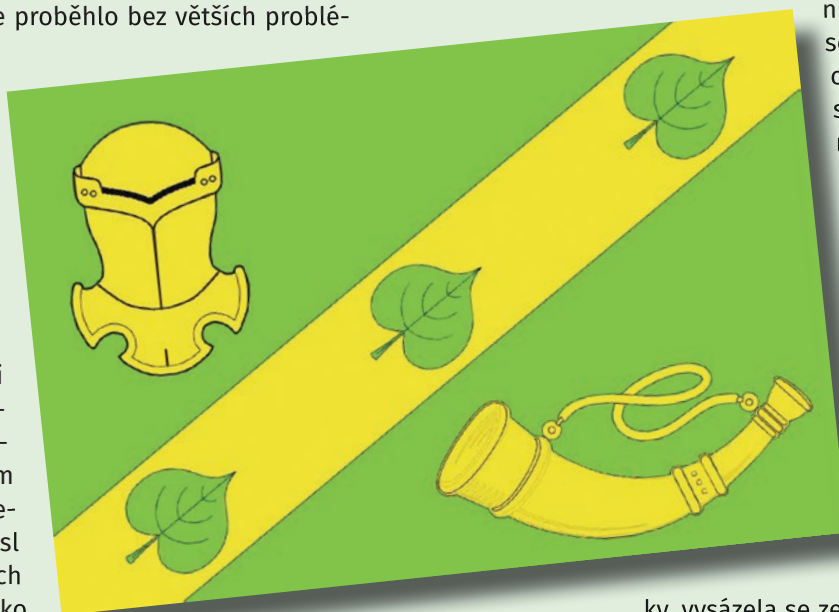
4 Pro obec v následujícím období je důležité, aby pokračovala v započatém trendu. Je zde připraveno mnoho věcí k realizaci. Myslím si, že velmi důležité bude realizovat připojení na vodu a kanalizaci lokalit Řevnická, event. Višňovka a chatové osady V Násadách, kde dnes již žije značná část obyvatel obce.

Ludvík Filípek

1 Vzhledem k tomu, že už jsem zastupitelem potřetí, tak jsem věděl, co mě čeká a nemine, ale překvapen jsem byl pandemií covidu, která na polovinu funkčního období značně omezila fungování této země a samozřejmě i Řitky.

2 Považuji za úspěch, že toto volební období, i přes covid, karantény, lockdowny a další omezení jsme plnili všechny úkoly pro chod obce. Obecně můžu posoudit, že se opravily silnice, stavělo nové osvětlení, opravila se kaplička, památník padlým z I. sv. války, chodníky aj. Umístili se všechny děti do 1. tř. základní školy, což byl docela horor, a začali jsme připravovat novou školu pro děti z Řitky a okolních obcí v Mníšku p. Brdy. Řitka v ní bude mít zajištěno přes sto míst.

Dokonce jsme zvládli i vynucené provozování vody a kanalizace vlastními silami a prostředky, a to i přes četné donášení či přímo udání apod., ale o tom již lidé zřejmě ví nebo o tom četli.

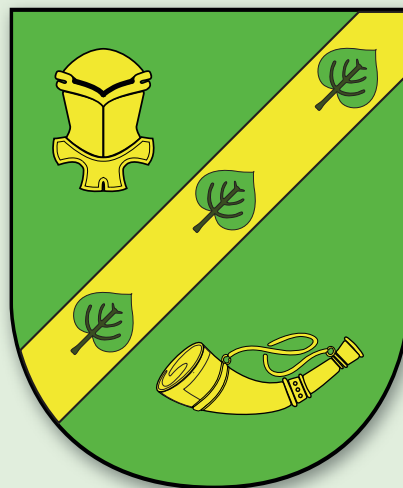




Co se týče mé osoby, jsem rád, že byl postaven nový most přes D 4. Na Řitce mnoho lidí neví, že dnešní dálnice D 4 stojí na bývalých pozemcích naší rodiny, které nám byly násilně odebrány v roce 1948. Takže paradoxem doby je, že náš statek stojí v Řitce, ale pozemky leží v Mníšku a Líšnici. Tím, že se v tom obec a starosta velmi angažovali, přestože most není v Řitce, a snažili se prosadit co nejvíce pro naše občany (např. chodník a osvětlení), tak i já jsem se snažil být nápomocen, protože stavba se dotýká bezprostředně pozemků naší rodiny – např. celé staveniště mostu na nich bylo umístěno. Zrovna tak se obec dlouho angažuje ve výstavbě kruhových objezdů u naší Usedlosti Veselka, stejně jako na druhé straně mostu. V tomto ohledu jednám s SÚS Středočeského kraje o výměně pozemků, tak jako obecní úřad. Podle všeho lze očekávat, že budou kruhové objezdy již příští rok hotové, bude postaven nový chodník od Veselky k mostu a zřízen nový přechod pro chodce.

3 Jak už jsem řekl v minulé otázce, polovinu funkčního období byl covid. Navíc jsem napsal, že jsem zastupitelem tří funkčních období, a tak bych spíše poukázal na tuto dobu, protože 4 roky jsou totiž poměrně krátké časové období. Školka má novou střechu, kuchyň podlahy, nábytek aj. Desítky opravených silnic a ulic, uvedu to posloupně, jak to šlo za sebou: Na Návsi, Líšnická (silnice a chodníky), Pražská, včetně chodníků, Za Kovárnou, K Ladům a asfaltový chodník přes Lada, Zahradní, chodník na Všenorské,

Sportovní, U Vodojemu, Průběžná – a teď už to vezmu hopenem: U Rybníka, Nad Rybníkem, U Sokolovny, k Varadovu, K Bytovkám, Slepá, Višňovka I. a II., Řevnická, a to jsem určitě na něco zapomněl... Úsporné je LEDkové osvětlení, přivaděč vody ze Želivky Baně II., což byla akce za více než čtvrt miliardy korun, nová čistírna odpadních vod, autobusové zastávky (mj. jedna je postavena na pozemcích naší rodiny), nový územní plán obce (zbývá ho jen odsouhlasit na zastupitelstvu), vysázela se zeleň a máme za sebou spoustu dalších věcí, které už lidi berou jako samozřejmost.



4 Pro obec v následujícím období je důležité, aby pokračovala v současném trendu, protože na rozdíl od našich začátků je již teď na co navazovat. Tak např. vybudování protihlukové stěny, na které jsme pracovali více než deset let a teď by aspoň mezi Lišnickou a mostem měla stát jedna její část. Myslím si, že velmi důležité bude realizovat připojení na vodu a kanalizaci pro Řevnickou a další oblasti, kde bydlí lidé trvale. Po dlouhých průtazích a marných příslibech státních orgánů jsme nakonec získali pozemek na hřbitov od soukromého vlastníka (ještě je potřeba to schválit zastupitelstvem). Vzhledem k tomu, že máme hotový projekt chodníku na propojení návsi se Štěpnicí, tak bude důležitá jeho následující výstavba, včetně osvětlení, stejně jako výstavba nové mateřské školy.

Martin Bartůněk

1 Nejtěžší bylo navázat na, dle mého názoru, úspěšné předchozí volební období. Naštěstí z větší části zůstalo za-

stupitelstvo stejné a bylo tak možné bez větších problémů pokračovat v rozdělané práci.

2 V roli zastupitele se vždy jedná o týmovou práci, musíte přesvědčit ostatní, že to, co chcete prosadit, je dobrý nápad. Myslím ale, že se nám to všem společně dařilo a výsledkem je lepší prostředí i služby pro občany obce.

3 Rozhodně k lepšímu. Čtyři roky jsou dlouhá doba a všichni máme tendenci změny k lepšímu zapomínat, nicméně je toho opravdu hodně a podařilo se to i přes nepříznivé vnější vlivy.

4 Bohužel současná doba nahrává velké frustraci ve společnosti. Všichni vidíme, že dnes vyhrávají jednoduchá hesla, rychlá a snadná řešení. Ve skutečnosti je ale vše běh na dlouhou trať a jen málokdo dokáže úspěšně proběhnout cílovou páskou. Největší výzvou bude trvalý rozvoj obce s rozumným financováním.

Zpracoval: (zle)

Odpovědi **RADKA ŠŇOZÍKA** se nám do uzávěrky vydání nepodařilo získat.

Zatím nám napsal pouze toto: „Jako zastupitel jsem působil tři volební období, a na to, co se ve v obci dokázalo udělat, jsem pyšný. Držím vám palce v příštím volebním období a budu si přát, abyste ve své práci pokračovali dál. V pomlouvačném pamfletu jsem se dočetl, že nadále s vámi údajně nechci spolupracovat. Popírám to jako ryzí nesmysl! Jsem pracovně velice vytížený člověk – v pražské Dukle i na Příbrami trénuji a k tomu provozuji fotbalovou školu pro žáky. Vidíte sami, že to časově nedokážu skloubit. Jako náhradu za sebe doporučuji pana Zdeňka Lišku. Mrzí mne, že volební kampaň, tak jak ji chápou některé subjekty, klesla tak hluboko, že se uchylují ke lhaní a pomlouvám.“

**AKTUÁLNÍ
INFORMACE**

PROTIHLUKOVÁ STĚNA JIŽ NA ZAČÁTKU ROKU 2023

Při začátku školního roku máme pro řadu obyvatel Řitky skvělou zprávu. Po dlouhých a náročných jednáních se podařilo docílit toho, že první etapa protihlukové stěny má v tuto chvíli již platné územní rozhodnutí a smlouva se zhotovitelem už čeká pouze na podpis.

Práce na protihlukové stěně v oblasti kolem autobusové zastávky na D4 tak začnou dle vyjádření středočeského ředitelství silnic a dálnic již v prvním čtvrtletí příštího roku.

Samozřejmě víme, že pro řadu obyvatel je stěžejní dostatečné protihlukové opatření v části dálnice za sjezdem na Řitku ve směru od Prahy. Věříme, že se nám brzy podaří prolomit ledy i tady. Starosta obce proto odeslal interpe- lační dopis na generální ředitelství

silnic a dálnic, aby dopracování této stavby a její realizace byly zařazeny mezi prioritní. O dalším vývoji vás budeme informovat.



POMŮČKA: NOM, PAŽI VLM	MALÉ VAJÍČKO VŠI	CESTA ZPĚT		POLYNÉSKÝ OPOJNÝ NÁPOJ	DOMÁCKY EDUARD	ZNAČKA KILO- NEWTONU	VYROBENÁ ZE SYRA		JMÉNO HERCE ČEPKA	DRUH PEPŘE	NEBO	ODDĚLIT SEKEROU	DRUH KOBERCE		RÁMĚ (řidčeji)	ČÁST PUSINKY
HOSPO- DÁRSKÉ NOVINY (zkratka)			SUŠENKA 1. DÍL TAJENKY					VÁPNO NA PRVNÍ BÍLENÍ OMÍTEK						OUHA 2. DÍL TAJENKY		
OKATÝ								MÍT V SEZNAMU PRIMÁTI								
PATŘÍCÍ IVOVI						SETNINA MOKA					ČERSTVÝ VÝSLEDEK ČINNOSTI					
ČESKÝ PROZAIK					AROMA- TICKÁ BYLINA KONÍK					ČÁST BÁSNIČKY HUDEBNÍ NÁSTROJ						
VADA				OKRASNÍ PTÁCI CHYBA VE HŘE				KŘÍČET TELEFO- NOVAT							POKROPENÍ	HLAVNÍ MĚSTO JORDÁN- SKA
TÝKAJÍCÍ SE ATIKY							TYP SKLADBY UBLŽIT									
	ZÁHY	TRHAVÁ STŘELA CIZOPASNÝ HLÚST					UMĚLÝ ČLOVĚK ALKAN						KÓD LETIŠ- TĚ VILA MONTES NEMOC			
PLÁČE						MÍČ SKÝTAT						DRUH PLODINY PŘEMETY				
TVRDÝ BONBON					EVROPSKÝ VELETOK JAK MOC						STLUČENÁ DĚLAT KAŇKY					
STOLÍČKA				KÁČET (nářečně) KOMORNÍ SKLADBA					SYTÁ ČERVĚN SLOVENSKÝ „KAREL“							
NESOU- HLASIT								ZNEČIŠ- TĚNĚ UMĚLECKÝ TANEC							ŠÍKMÁ	LIHOVINA Z RÝŽE
	OPĚT	ČESKÝ BÁSNIK KOUŘIT					SLEPICE LILIPUTKA PLÉST									
STRHNOUT DAŇ							CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO HAVAJEC						SEVEŘAN TAHOUNI			
MALÁ SPOJOVACÍ SOUČÁST						KROUŽENÍ DOKONČIT VITÍ						OBTÍŽNÝ HMYZ BIOGRAFY				
OPRAT					ŠPLHAVÝ PTÁK SOUČÁST POČÍTAČE						ČESKÝ HEREC SENOSEČ					
VĚTRÍK				NĚMECKÝ „MESÍČ“ POHOVKA					SKLAD OBILÍ SKVĚLÝ						ČINITI	OPAK PROFE- SIONÁLA
NAPADAT								SPORTOVNÍ BOTA DOBA								
	VÝZVA K ZASTA- VENÍ	VOJÍN VOJENSKÁ ÚMLUVA					SLOTA CÍL						FRANCOUZ. „JMÉNO“ LAHODNÝ POKRM			
VYKONAT PODLE ZADÁNÍ							LIST V ATLASU KORYŠ					PENĚŽNÍ SOUSTAVA ANGLICKÝ SLECHTIC				
VLÁČET						NEVYŘÍZE- NÝ SPIS ŘÍMSKÁ ŠESTKA					HMATAT UVNITŘ					
VOJENSKY OBSAZO- VAT								OMOTANÉ								
ZNAČKA PLATINY			ŽENSKÉ JMÉNO					PRUŽINY						EVROPAN		

Tajenka: Podzimtek bohatý na mlhu věští v zimě mnoho sběhu



ZEMNÍ PRÁCE, INŽENÝRSKÉ SÍTĚ A KOMUNIKACE



KABRNASPOL.CZ



728 264 657

RE/MAX prodává nejvíce realit na světě.

RE/MAX

Horizont



**Realitní služby,
jaké si přejete.**

Jaroslav Pýcha
Váš certifikovaný realitní makléř
jaroslav.pycha@re-max.cz
📞 722 490 490

Více o mně na www.jaroslavpycha.cz

TĚŠÍM SE NA SPOLUPRÁCI

**PROVEDU ODBORNĚ
ŘEZ OVOCNÝCH
A OKRASNÝCH STROMŮ,
KEŘŮ A ŽIVÝCH PLOTŮ
apod.**



JINDŘICH PLOYER
TELEFON: 603 924 921



**Volby
2022**



SPOLEČNĚ PRO GENERACE

**Pojďme společně a s úsměvem
proměnit Řitku v kvalitnější
místo k životu.**

Volby se blíží...

**volte
Č.3**



www.spolecneprogenerace.cz

Srba Servis e-shop

Nové nebo ojeté auto snadno a rychle
z pohodlí vašeho domova

Je to jednoduché

1

Vyberte si a objednejte vůz na našem e-shopu

ESHOP.SRBA.CZ

2

Po vyřízení platby Vám vůz dovezeme **zdarma** po celé ČR

3

A Vy můžete zvesela jezdit

